

Motion till riksdagen

1985/86: Jo265

Göthe Knutson och Gullan Lindblad (m)

Jordbruks- och landsbygdsfrågor i Värmland, m. m.

Jordbruksnäringen har stor betydelse i Värmland. Det är synnerligen angeläget att denna näringsgren kan vidmakthållas i alla delar av länet. Den ger sysselsättning åt både brukare och livsmedelsindustri. Den håller landsbygden levande och är en förutsättning för att kommersiell och offentlig service skall kunna upprätthållas i glesbygden.

Jordbruket i Värmland har också en grundläggande betydelse för turistnäringen i länet, som i hög grad är beroende av det öppna kulturlandskap som utövändet av åkerbruk och boskapsskötsel inneburit genom århundraden.

Förutsättningarna för en lönsam jordbruksdrift är högst olika i Värmland. På många håll i länet är klimatförhållandena dåliga, och marken har dålig produktivitet. När samtidigt den förda jordbrukspolitiken innebär ett starkt försämrat ekonomiskt klimat, finns det anledning till oro för jordbrukets och därmed landsbygdens framtid i stora delar av Värmland.

Norrlandsstöd

Inom jordbrukarkåren i länet växer missnöjet med den jordbrukspolitik som nu förs i vårt land. Den synes drabba Värmland i högre grad än andra län. Värmland borde, enligt vår mening, ha ungefär samma stöd som jordbruket i Norrland eftersom de klimatologiska produktionsnackdelarna är så påtagliga i större delen av Värmland.

Detta bör regeringen ges till känna.

Samtidigt som jordbruket har en stor regionalpolitisk betydelse i Värmland är det också synnerligen viktigt för försörjningsberedskapen. I ett krigsfall där Sverige angrips österifrån och en evakuering måste ske i Stockholmsområdet är Värmland ett viktigt upptagningsområde, kanske det mest lämpade i Sverige.

Svåra konsekvenser

En förutsättning är emellertid att livsmedelsförsörjningen i Värmland kan planläggas på en tillräckligt god nivå. Skulle den dåliga lönsamheten för jordbruket leda till att en stor del av lantbruksföretagen slås ut i länet, och marken blir obrukad (oavsett vad skötsellagen säger) kommer även livsmedelsförsörjningen i länet att drabbas.

Vi vill understryka att beredskapsaspekterna på jordbruksnäringens betydelse i Värmland särskilt bör beaktas av statsmakterna. Detta bör regeringen ges till känna.

Mot. 1985/86
Jo265

Låt småbruken leva!

En större del av de värmländska jordbruksföretagen är små och betraktas som icke bärkraftiga. Kombinationen med annan förvärvskälla är i stor utsträckning nödvändig. Detta bör dock inte göras till skäl för s. k. storleksrationalisering i den utsträckning som hittills skett och som uppenbarligen planeras av lantbruksnämnden i länet.

Tvårtom är det angeläget att små enheter får bestå, och när det finns köpare som vill bosätta sig på salubjudna mindre jordbruksfastigheter bör ingen lagstiftning lägga hinder i vägen.

Människor som vill förvärva småjordbruk måste själva få avgöra om de vill och kan försörja sig på dessa med hjälp av sidoinkomster. Vi vill framhålla detta som vår bestämda mening. Och det finns stöd i gällande jordförvärvslag för ett hänsynstagande till regionala strukturer.

Jordförvärvslagens dystra effekter

I stora delar av landet och kanske framför allt i Värmland är de mindre jordbruksfastigheternas fortbestånd en förutsättning för det vi kallar en levande landsbygd. Vi ser sedan länge det dystra resultatet när småjordbruken försvinner genom sammanläggningar med större fastigheter.

Även om syftet med ökad bärkraft kan sägas vara gott blir utfallet mestadels negativt. Dels kan det konstateras att de större lantbruksföretag som på detta sätt skapas oftast har de svåraste lönsamhetsproblemen i dagens läge. Dels kan det konstateras att jordbrukets strukturrationalisering odiskutabelt leder till allt färre boende på landsbygden och att såväl kommersiell som offentlig service efter hand försvinner i dessa bygder.

Lägg därtill strukturrationaliseringens negativa inverkan på kulturlandskapet. I Värmland försvinner alltmera av den öppna landskapsbilden. Slyskogen tränger in över hagmarker och stränder. Vanhävden breder ut sig. Men det är inte ortsbefolkningens fel. Där det försvinner en jordbrukare försvinner det också en landskapsvårdare.

Radikal ändring krävs!

Mot. 1985/86

Jo265

Var och en som vill iaktta vad som skett och sker på landsbygden torde ha helt klart för sig att jordförvärvslagen måste radikalt förändras. Det räcker inte med den översyn som jordbruksminister Svante Lundkvist aviserat och där strukturutredningens synnerligen starkt kritiserade förslag tycks bli vägledande. Det är sannerligen inte en sådan inriktning en förändrad jordförvärvslag rätteligen skall ha.

I stället måste jordförvärvslagen radikalt och skyndsamt förändras så att dess negativa verkan på landsbygden upphävs. Vad som behövs är i stort sett inget annat än en lagstiftning som tryggar det svenska självägda familjejordbruket för framtiden. En rad paragrafer i jordförvärvslagen bör således rensas bort. Vad svenskt jordbruk och landsbygd behöver är ökad frihet för företagsamma människor.

Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda yrkar vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om jordbruksnäringen i Värmland och dess behov,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beredskapsaspekterna på jordbrukets betydelse i Värmland,
3. att riksdagen begär att regeringen skyndsamt låter tillsätta en parlamentarisk utredning som får i uppdrag att inom tolv månader lägga fram förslag till radikala förändringar av jordförvärvslagen i enlighet med de riktlinjer som anges i motionen.

Stockholm den 27 januari 1986

Göthe Knutson (m)

Gullan Lindblad (m)

